

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 60 kr., za pol leta 2 gl. 40 kr., za četrtert leta 1 gl. 30 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 4 gl., za pol leta 2 gl., za četrtert leta 1 gl.; ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XXXVII.

V Ljubljani, 4. mal. serpana 1884.

List 27.

Premišljevanja in molitve za vse stanove.

(Dalje.)

20. Zadržki nemudnega spreobrnjenja.

a) Sramožljivost za grešnika se pokazati.

Vera in pamet nas učite, da je nemudno spreobrnjenje in pokorjenje potrebno. Pa se vendar zoper to naša natura tako upira in posebno hudobni duh se temu na vso moč ustavlja. — Da se naša natura zoper nemudno spreobrnjenje upéra, je od tod, ker grešnik še greh ljubi in se boji ga za zmeraj zapustiti. Godí se nam kakor sv. Avguštinu, kateri sam od sebe piše, da so ga njegove priljubljene strasti in grešne navade nazaj vleklo, ko jim je hotel za vselej slovo dati, in so mu na uho šepetale: Kaj, Avguštin, ali nas res na vekomaj hočeš zapustiti? ali se res v našem vživanju nikdar več nočeš veseliti? — In marsikter, od tacega vabljenja omamljen, zopet nazaj v grešni stan omahne.

Posebno pa se satan, naj večji zopernik našega zveličanja, našemu spreobrnjenju ustavlja in ga na vsak način hoče odverniti. Poslužuje se pa pri tem posebno štirih zadržkov, ktere nam na pot stavi in ktere poznati moramo, da nas ne bo premotil in pogubil.

Pervič nas straši s sramoto, ker se moramo za grešnike spoznati in kot take pred spovednikom in pred svetom pokazati.

To pa je le navidezna pritežnost. — Če sem greh storil, sem res grešnik in nič ne pomaga, če se tako skrivam in svetega delam; grešnik tudi ostanem, dokler se kot takega ne skazem in ne obtožim in od Božjega namestnika odveze ne dobim. — Ali naj se spovednika sramujem? Spovednik je človek, kakor jest in tista gnada, ki mene kliče, tudi njega le zamore ohraniti! — Spovednik je človek, čigar poklic ravno je, z grešniki se pečati in jim pomagati; sej poštemu, zamočljivemu še celo zunaj spovedi svoje naj večji slabosti zaupamo, — zakaj bi jih pa v spovedi ne, ko je še veliko lažje, kakor zunaj spovedi; in spovednikovo plačilo, njegovo zveličanje je na to zastavljeno, da grešnike sprejema in jim na pravo pot pomaga; — spovednik je človek, ki je pod naj večimi kaznimi k molčanju zavezan; spovedani greh ostane za zmiraj neznan in pokopan.

Res, da je težavno sam sebe tožiti; ali vendar nas ta težava ne smé od spovedi ostrašiti, ker drugač ne

moremo odpuščenja zadobiti. In ta težava, kako bogato se nam poplača z odpuščenem grehov, z odpuščenjem večnih kazni, s posvečujočo gnado Božjo in z mirno vestjo, ki vsako posvetno veselje presega.

Sramovati pa se nam tudi ni treba pred svetom. Pač! grešnik ostati, to je sramotno; poboljšanega, spreobrnjenega se bojo dobri še le veselili; na hudobne pa se ni treba ozirati; naši pravi prijatli bodo še le Boga hvalili, če nas bodo vidili poboljšane; hudobnih pa se je potem tako treba ogibati. — Zavoljo hudobnih se spreobrnjenja sramovati se pravi ravno toliko, kakor bi moder človek svoje modrosti se sramoval zato, ker norcem, neumnežem ni všeč!

Tedaj proč z napčno sramožljivostjo! Greh delati naj nas bo sram; greh zapustiti in pokoro delati, za grešnike in spokornike se spoznati, to naj nas pa ne bo sram! Posnemajmo sv. Pavla, ki se ni sramoval očitno spoznati, da je cerkev Kristusovo preganjal; posnemajmo sv. Avguština, ki je v svojih bukvah od spoznanja, obilne svoje zmote pred vsim svetom razgornil; sv. Magdaleno, ki se ni sramovala pričo farizeja za grešnico se spoznati; Caheja, ki se ni bal drugih cestninarjev, kaj bodo rekli, ker je svoje krivice popravljaj; sv. Marjeto Kortono, ki je očitno po ulicah svoje nekdanje grehe oznanovala.

Molitev.

O Bog, daj mi gnado, da me napčna sramožljivost ne odverne od spreobrnjenja in poboljšanja. Ker se nisem pred Tabo sramoval grešiti, ki vse vidiš, se tudi ne bom pred Tvojim namestnikom sramoval, ktere ga si zato postavil, da mi v Tvojem imenu grehe odpusti. Pa tudi pred svetom se ne bom sramoval. Če me ni bilo popred sram kot grešnik pohujšanje delati, ali se bom mar zdaj sramoval kot spokornik in poboljšani grešnik se kazati. Pa če me tudi kdo zavoljo tega zaničuje, ker sem se poboljšal, in nič več s hudobnimi ne držim; se zato ne menim, da sem le pri Tebi, o Bog, zopet v dobrem imenu! Naj se me svet tudi sramuje, da se me le Ti, o ljubi Jezus, na dan sodbe pred svojim nebeškim Očetom ne boš sramoval, potem sem zadovoljen in bom gotovo tudi srečen celo večnost. Amen.

(Dalje prih.)

Praznik presv. Serca Jezusovega.

Dvoje neločljivih Serc.

(Konec.)

4) Pregovor pravi, da prijateljstvo se pokaže v nesreči in britkosti. Pa tudi nasprotno se lahko terdi in skušnja uči: da nesreča, katero morata dva skupno prenašati, terpljenje, katero morata dva skupno terpeti — je naj boljši pripomoček medsebojno ljubezen in zvestobo ohraniti in vtrditi. — Terpljenja pa in težav se Jezusovemu in Marijnemu Sercu ni nikdar manjkalo — saj vse njuno življenje ni bilo družega kakor terpljenje. Le oglejte podobo teh dveh neločljivih Serc: Jezusovo Serce je ovito s ternjevo krono, križ raste iz njega in ranjeno je; Marijino Serce pa je z mečem prebodeno!

Ne bom vam popisoval Jezusovega prebritkega terpljenja, ki ga je terpel ves čas svojega življenja, saj mora biti vsakemu količkaj podučnemu kristjanu znano; le toliko omenim, da vse britkosti, ktere je moralo Jezusovo Serce terpeti, zadevale so tudi brezmadežno Serce Marijino.

Kako britko je bilo za Mater Jezusovo, ko je videla, koliko mora terpeti božje Dete, precej ko je jelo živeti: mesto v rahlo zibelko, položiti ga mora v terde jaslice; mesto mehke blazinice položiti mora slame in sena pod glavico božjemu Detetu. Pa kakor vidi Dete mirno in tiho terpeti, tudi ona terpi tiho in mirno. —

Kar po noči pride angelj iz nebes s prežalostnim naznanilom, da hočejo božje Dete — Jezuska umoriti. Urno je treba vstati in bežati v daljno neznano deželo, ne vedé, kaj in kako bo tam, in kedaj bo mogoče nazaj. Britka je taka ponočna pot za Mater in za Dete, a kakor Marija vidi, da se božje Dete popolnoma mirno in krotko naslanja na njeno materno naročje, je tudi ona utolažena in potuje dalje vsa udana v voljo božjo.

Še pred begom v Egipt pa je Marija nesla božje Dete v Jeruzalem, da ga je tam darovala. Že premnoge matere Izraelke so tam darovale svoje pervorojene, a še nobena ne tako, kakor Marija. Pri tem darovanji ji starček Simeon napové meč, kateri bo njeno Serce prebodel. O ta beseda — britki meč — ji ne zgine nič več iz glave, noč in dan prebada njeno materno Serce. Ta meč ji pové, da Jezus je in ostane njen prelubi Sin, pa da ona v nekem pomenu nima pravice in oblasti do njega: oblast ima do njega celi svet, za katerega bo moral vse žive dni se terdo truditi in delati; oblast ima do njega celo človeštvo, za katero bo moral tako grozovito terpeti in slednjič umreti na križi; oblast imajo do njega farizeji, beriči, neverni vojščaki, krivični sodniki, sploh naj zlobniši ljudje, ki ga bodo na vse mogoče načine zaničevali, zapljuvali, pretepali, z jesihom in žolčem napajali, umorili in še mrtvemu Serce prebodli. Ona pa še toliko pravice nima do njega, da bi kapljico vode dala v njegovi žeji, da bi mu pot in prah in solze obrisala iz oči: ona nima pravice več do njega — le Mati se še smé imenovati njegova, — le ljubiti še smé svojega Jezusa, zato da vsaka britkost, ktera njega zadeva, tudi njeno materno Serce prebada, — terpeti, jokati z Jezusom — to pravico še ima. Le enkrat še v svojem življenji — za malo trenutkov ima popolno oblast do njega — tam na gori Golgoti, potem ko je bil že glasno zaklical: „dopolnjeno je!“ ko je bil že glavo nagnil in umerl, ko je bilo že njegovo presveto Serce s sulico prebodeno — takrat sta ga še Jožef Arimatejec in Nikodem pred pogrebom v naročje položila — mrtvega, grozovito zdelanega, ranjenega, razdjanega. Zdaj je zopet njena last, toda ta pogled je naj huša rana tistega meča, ki ga vidimo na podobi Marijinega Serca.

Menim, da tudi vi čutite, kako je ravno po terpljenji, ki sta ga božji Sin in Mati skupno preterpela, in žalost, ki sta jo skupno prenašala, nerazrušljivo utrdila vez svete ljubezni med Sercem Jezusovim in Marijinim, in da je pač primerno, če se danes, ko obhajamo veličastni praznik presv. Serca Jezusovega, tudi spominjamo Marijinega brezmadežnega Serca. Zato naj sleherni izmed nas kliče in prosi: O božje Serce Jezusovo, o brezmadežno Serce Marijino, prosim vaju, naj bom — naj bom še jaz v vajini sveti zvezi! Jezus daj, da bo moje serce v nadlogah vselej poterpežljivo, daj, da bom junaško zadel svoj križ na ramo in zvesto za teboj hodil, — o ljuba Gospa presv. Serca prosi za me!

5) Še mnogokaj bi vam imel razkladati o tesni zvezi teh dveh neločljivih presvetih Serc, pa predolgo bi bilo. Vendar ene reči ne smem opustiti, da bi je ne omenil.

Marija je morala mrtvega Jezusa zopet iz rok pustiti, da so ga pokopali. Pa Jezusovo presv. Serce ni v grobu ostalo, temuč tretji dan je zopet oživel. Ktero serce je bilo pač kdaj tako oveseljeno, kakor materno Serce Marijino tisto jutro, ko se ji je Jezus ves spremenjen in častitljiv prikazal! Toda le nekoliko dni je bil še na zemlji in potem je prišla ločitev — Jezus je šel v nebesa — njegovo božje Serce, ki je na zemlji tolikanj preterpelo, se je vzradovalo v neskončni radosti — Marijino pa je ostalo osamljeno na zemlji. Od zdaj življenja na zemlji za Marijo skorej ni nobenega več. Ona je s svojimi mislimi in željami več v nebesih kakor na zemlji, saj je nekdanj Zveličar sam rekel: „Kjer je tvoj zaklad, tam je tvoje serce.“ — Slednjič je prišla tudi za njo ura, da je prenehalo biti njeno presveto, brezmadežno Serce — umerla je! Pa tudi to Serce, katero je Jezus na zemlji tolikanj ljubil, od katerega je sprejel svojo človeško natoro, ni smelo strohneti. Tudi z njenim deviškim telesom se je duša zopet sklenila — z dušo in s telesom je bila v nebesa sprejeta, povzdignjena nad vse druge nebeške prebivalce, nad vse angelje in svetnike. Zdaj je postala presrečna zveza dveh naj boljših Serc neločljiva na večne čase — Jezusovo božje Serce kakor solnce žareče, Marijino brezmadežno Serce kakor luna milo bleščeče!

Zato sv. Cerkev poterjuje poleg bratovščine presv. Serca Jezusovega tudi bratovščino in češčenje do brezmadežnega Serca Marijinega; zato po sobah in cerkvah in kapelicah tolikrat vidiš podobo, na kateri je dvoje Serc: eno ima križ, ternjevo krono in rano, eno pa meč, vertnični venec in lilijo; zato sv. Cerkev pripoznava veliko moč, ki jo ima Marijino Serce do Jezusovega Serca posebno s tem, ker je s tako obilnimi odpustki obdarila bratovščino „Naše ljube Gospe presv. Serca,“ ktera se zlasti v novejšem času tako veselo in uspešno razširja po vesoljnem katoliškem svetu.

S tem ravno tudi naša skerbna mati sv. Cerkev dovelj jasno kaže, kako neločljivo je božje Serce Jezusovo in brezmadežno Serce Marijino, in da je prav primerno, če mi danes in sicer, ko častimo najsvetejše Serce Jezusovo, se tudi s češčenjem spominjamo Marijinega Serca; naj se jima tedaj sleherni izmed nas goreče priporoča, rekoč: O božje Serce Jezusovo, o brezmadežno Serce Marijino, prosim vaju, naj bo — naj bode še moje serce sprejeto v vajino sveto zvezo! O Jezus, odtergaj moje serce od posvetnega in grešnega ter potegni ga za seboj proti nebeškim višavam, da bo resno začelo hrepeneti po nebeških zakladih, — o ljuba Gospa presv. Serca, prosi za me!

Konečno pa vam svetujem, naj vsaki izmed vas še eno prošnjo pristavi. — Ko je očak Jakob čutil, da se mu bliža zadnja ura, je poklical svoje sinove, jih blagoslovil in potem jim rekel: „Jaz se bom pridružil svo-

jemu ljudstvu; pokopljite me zraven mojih očetov v dvojni jami, ki je na njivi Efrona Hetejca, proti Mambri v kanaanski deželi, ki jo je Abraham z njivo vred kupil, v lastno pokopališče." (Gen. 49, 28). Ta dvojna votlina se je zdela očaku nekakošno družinsko svetišče, ker so bili tam pokopani Abraham in Sara, Izak in Rebeka in Lija, — zato ni hotel v Egiptu pokopan biti, temuč je prosil, naj ga pokopljejo v tem družinskem pokopališču v dvojni votlini, ki se mu je tolikanj častna zdela. — Preljubi! nam naj ne bo tolikanj skerb zato, kje in kako bo pokopano naše truplo in ž njim vred naše ubogo serce, ampak le za to skerbimo ves čas svojega življenja, da bi enkrat srečno umerli, in v ta namen želim sebi in vam vsim, da bi mogli — kadar pride naša zadnja ura — v dvojnem svetišči — v presv. Sercu Jezusovem in Marijinem — srečno in mirno v Gospodu zaspati, kakor je že brez števila gorečih častilcev teh dveh neločljivih Serc tako mirno in srečno umerlo. V ta namen zvesto častimo in posnemajmo dvoje neločljivih Serc ter pogosto ključimo: O božje Serce Jezusovo, o brezmadežno Serce Marijino, prosim vaju, naj bo — naj bo še moje serce sprejeto v vajino sveto zvezo! O Jezus, ne zapusti me v moji zadnji uri, naj bo tvoje presv. Serce moja pomoč in tolažba, — o ljuba Gospa presv. Serca, prosi za nas zdaj in ob naši smertni uri! Amen. —č.

MOŽ BREZ VERE.

(Dalje.)

Prijatelj, dokazal sem ti že, da mož brez vere ponižuje in sramoti svoje dostojanstvo, vrednost človekovo, čast kristjanovo, in da je po vsem tem, naj vživa katerokoli veljavo v družbinem življenju, da je vendar le malopriden človek. Že to bi moralo moža, v katerem še ni izmerlo vse čustvo za čast, skloniti k drugim mislim in drugim djanjem; že to bi ga moralo nagniti k veri in strahu božjemu; to bi ga moralo pripraviti, da bi se dvignil na najvišjo stopinjo časti, to se pravi: da bi se izomikal za moža vere.

Poprej že sem ti bil naznanil še dva druga vzroka, zakaj si kot mož brez vere ne le malopriden človek, temuč tudi, kakor bom zdaj pokazal, da si: nevaren človek, hočem reči, strupen, pogubljen za druge. Res, ali je stan, na kateri bi se ta stavek obračati ne mogel in ne moral? Bodi si na naj višji ali na naj nižji stopinji, gospod ali služabnik, oblastnik ali podložnik — ako si mož brez vere, si prav zato tudi nevaren mož, sploh, pogubljen državljani. Poslušaj dokaze in razpravo.

Mož brez vterjene vere, brez strahu božjega, je takorekoč sam svoj bog, si je središče, kamor se vse vrača. Lastna sreča, lastno dobrostanje, lastna korist, nasitovanje strasti, to je os, okolu ktere se verti vse njegovo življenje; to je poslednji namen vseh njegovih želja in prizadév. Karkoli stori, česarkoli se loti, vse se zgodi le za to, da bi dosegel poslednji ta cilj, da bi vse obračal sam na sebe, da bi zadovoljl sam sebi, ob kratkem: sebičnik v naj tesnejšem pomenu. No, od takega moža, ki je ves za se, nič za druge, česa imajo pričakovati drugi ljudje?

Kaj, ako je velikaš? ako je mož z naj viših stopinj? Ne bi imel rad opraviti (pravi celo Voltér) z brezver-skim vladavcem" (ki ne spozná Boga nad seboj); „kajti, kader bo videl, da je v njegovo korist, ako me dá v stópi stleči, me bo dal gotovo stleči.“ Tako malo dobrega imamo celo po sodbi tega sicer nevrednega moža, ker ga je le resnica prisilila to spoznati, tako malo dobrega bi bilo pričakovati od brezbožnega gospodovavca, ki bi ne spoznal Boga nad seboj. In zelo je eno, Boga ne

spoznati, ali pa spoznati ga, pa se ga ne bati, nanj popolnoma pozabiti, živeti kakor bi ga ne bilo. Prav to je, kar je hotel Voltér povedati, namreč da od brezbožnega gospodovavca ni upati družega, kot tlačenja, zatiranja, krivičnosti. Ker neče Boga nad seboj, tudi neče ujdze, ki bi ga zaderževala, da bi služabnikov ne tlačil. Zatorej sklepa Voltér poprejšnje svoje besede tako-le: Po takem je gospodovavcem ljudstva naravnost potrebno, da imajo globoko v sercu vsajeno misel o naj višem Bitju, o stvarniku, o vladavcu, o povračevalcu in maščevalcu ljudi.

Voltér prav govori. Gorjé ljudstvu, čigar višji so zgubili vero in strah božji, ali pa ju še nikoli imeli niso. Kakšen je to gospodar, višji, ki nič ne vé ali pa neče vedeti, kolika je vrednost, koliko je dostojanstvo človekovo; ki nič ne vé ali pa neče vedeti o Gospodu, ki je vstvaril slehernega človeka, naj nižega prav tako kakor naj imenitnišega, ki nič ne vé, ali pa neče vedeti o Bogu, Odrešeniku, ki si je pobratil vse ljudi. Taki bi cénili sebe za boga na svetu, vse druge pa za črve, ter bi ž njimi tako tudi ravnal, zaničljivo, kakor terdoserčni vozniki ravnajo s tovarno živino. Taki gosp. ne bi bil oče, ampak trinog, pohotnik. Nedolžnost bi se zatirala, poštenost tlačila, pregreha pa bi zmagoslavje obhajala. Kakoršen gospodovavec, takošni podložni. Prav v tej meri bo nad ljudstvom ali blagoslov, ali pa ga bo težilo prekletje. Koliko zgledov nam kaže sveto pismo v kraljih Izraelovih in Judovih, zlasti pri slovečim Salomonu! Ljudstvo je bilo srečno, dokler je bil Salomon zvest Gospodu, dokler je molil odinega Boga, njemu samemu služil. Bog mu je dal modrosti, da bi mogel ljudstvo vladati pravično, dobro, srečno, kakor je želel in bil zaslužil. Nikdar ni bilo to ljudstvo bolj cvetoče, bolj srečno, bolj zadovoljno kakor pod le tem kraljem, ki je imel vero. — Toda kolika sprememba je nastopila, ko je Salomon zapustil Boga in pa vero svojih očetov. Prišla je siromaščina, vdomačila se je vsakoršna reva, pritihovalo je vsaktero hudo, ter stiskalo vladarja in ljudstvo. Njegovo vladanje, poprej tako blago in pravično, se je izverglo v neprenesljivo trinoženje. Kako britko se je pritoževalo vse ljudstvo, kažejo III. bukve kraljev, 12. pogl. Pohujšljivo življenje Salomonovo je priklicalo nad vso državo neodpravljlive nadloge. — Podobne zglede naznanuje svetovna povest in cerkvena zgodovina. Videli so vzdigati se deržave, kraljestva, cveteti, veneti, izginiti. Prašaj po vzrokih, najdeš pomanjkanje vere pri vladarjih, zmanjkanje strahu božjega pri ljudstvu.

(Dalje nasl.)

Glasi iz pušave.

Gospod je storil moje usta kakor oster meč.
(Iz. 49.)

Blažena Katarina Emerih je v svojih razodenjih vidila moža, ki je prišel iz pušave k ljudem, in ga je bilo častitljivo gledati. Bil je velik, od posta in zatajevanja shujšan, pa močan in ves žilnat. Bil je neizrečeno doberosečen, čist in priprost, ves ravno-dušen in zmagovitega obnašanja. Zagorele je barve, obraz mu je suh in upadel, resen in resnoben... Ob sredi života je z ogrinjalom ovit, ki do kolén sega. Ogernjen je z rašastim rujavim plajšem... s pasom je tesno prepasan. Nosi palico, ki je zakrivljena kakor pastirska palica... palica pa ima podobo križa.

Kdo je bil ta, ki Emerih s tolikim spoštovanjem o njem govori? Bil je mož — naj več med preroki, bil je sv. Janez K., čigar podoba na mnogih oltarjih in slikah vidite, ki je varh, patron marsikterih duhovnj. In kaj je delal, kaj je vidil? Ljudí je na Zveličarja

pripravljaj, opominjal jih je zlasti, da se morajo greha očistiti, da se to zelo mudí, da nič več ne smejo pokore odlašati. Pomudimo se nekatere trenutke pri častitljivem sv. Janezu K., vidili bomo, da nam bo to koristno, ako sv. Duh nam serca razsvetli in svojo pomoč dá.

Sv. Janez K. je veliko delal v pušavi in ob Jordanu je sekal, kopal, trebil, snažil, nerodovitno zemljo v rodovitno spreminjal. Med drugim je kopal in zidal nekako kopelj, ali vodnjak, tonev (r. tonf), v katerem je v znamenje pokore ljudi z vodo oblival, kerševal. Spomina vredno pa je, da pri njegovem delu je, bi djal, vsak mahljej v zemljo, na kamen ali v les imel svoj duhovni pomen; težave, ki jih je imel pri ostrem delu premagovati, so mu pomenile terde človeške serca, ki jih je moral s pridigami mečiti in spreobračati, da bi sad rodile, naj bi milost Jezusova, ki je za njim prišel, v človeških sercih prostor našla. K vsemu temu je sv. Janeza K. nagibal in gonil sv. Duh. Prečudno se je vjemalo vse njegovo telesno delo z njegovim duhovnim delom, s klicanjem k pokori. Sv. Janeza nič ni moglo zmotiti, ko je tako delal in ob enem ljudi učil, svaril, k pokori opominjal. Govoril je le eno: kako se je treba očistiti in pokoriti in kako blizo je Mesija, Zveličar svetá! Ljudje so stermeli, ko je on govoril; njegov glas je bil oster, kakor oster meč, govoril je močno, govoril je glasno in resno pa vendar ljubeznivo. Storil je prav tako, kakor je Jezaija že davno poprej o njem prerokoval, rekoč: „Gospod je storil moje usta kakor oster meč, vzem me je kakor izbrano pušico, v svoj tul me je skrli.“ (Iz. 49.) Te besede zaznamujejo sv. Janeza K. neizrečeno gorečo delavnost, da bi se svet kar berž začel očistiti. Vidila ga je služabnica Božja (Kat. Emerih) v razodenji, kako je vse obhodil, nobena reč ga ni mogla zadržati, hitel je skoz loge in pušave, tu in tam postajal, kopal, kamne valil, drevesa odpravljaj, počivališa vravnaval, ljudi, ki so ga stermé gledali, je skup klical, celo v koč po nje hodil, da naj z njim skupaj delajo. Zmeraj pa je bil ves navduševan od svojega poklica, vedno je klical: „Pokoro delajte, pripravljajte se, Zveličar pride!“ Pred Jezusovim kerstom je sv. Janez K. dvakrat v treh mescih obhodil objordanske kraje in je oznanoval Njega, ki za njim prihaja. Hodil je očitno v hiše, v šole, zbiral je ljudstvo po tergih in po cestah, koder so ga hitro obdajali in jih je pogumno in resno klical k pokori in k bližnjemu Zveličarju. Večkrat se je oziral in kazal proti kraju, kjer se je Jezus mudil.

Kaj pa se učimo iz tolike gorečnosti sv. Janeza K. za boljšanje in zveličanje duš? Ali ne tega, da bomo tudi mi goreči ne le za svoje, ampak tudi za bližnjega zboljšanje in zveličanje? Sv. Janez K. ob Jordanu je pri vsakem svojem delu imel viši namene; tako storite tudi vi, kadar delate ob Gradašici, ob Ljubljani, ob Savi, Kerki itd., po poljih in logih: imejte roke pri delu, serce pri Bogu; ko zboljšujete njive, travnike, lepšate vertove, vam to bodi pomen in nagib, da morate lepšati tudi svoje serce, — pa ne le svojega, ampak zlasti tudi serca svoje družine, poslov in otrok. Živ izgled tega, kako nas mora skrbeti tudi spreobrnjenje našega bližnjega, nam je zapustil sv. Frančišk Ksav. Na barki, na kateri se je peljal svetnik, je bil tudi portugijski plemenitnik, tolik prostomišljak, da se je celo s svojo brezbožnostjo hvalil. Sv. Frančišk, ki je iz serca miloval tega nesrečnika, je skušal v začetku z vedrilnimi pogovori pridobiti si njegovo zaupanje, potem pa je resno z njim govoril, kako potrebna je pokora in sprava z Bogom. Nasledek tega so bile grozovite bogoskrunstva iz plemenitnikovih ust. Toda svetnik se ni dal ostrašiti. Ladija je med tem k bregu

zakernila in Ksaverij se je s plemenitnikom sprehajal po palmovem logu.

Tako se je godilo več dni in sv. Frančišk je vedno na to meril, da bi rešil nesrečno dušo tega človeka; toda prostomišljak se za to ni ménil. Svetnik pa dobí neki poseben višji nagon, ki mu ga je navdala gorečnost za spreobrnjenje tega človeka, potisne obleko do pasa, popade ternjevo vejo, spleteno kakor bič, in se tako neusmiljeno bije in tépe z njo, da mu je kar lila kri po životu čez pleča. „To delam iz ljubezni do vas,“ je rekel plemenitniku, in koliko nezmérno več bi še rad za vas storil! Toda ko bi storil tudi, kar narbolj boli, kaj bi bilo to proti temu, kar je naš Gospod Jezus Kristus za vas storil! Njegovo veliko terpljenje, njegova grenka smert, njegova preobilno prelita kri — ali vse to ni zmožno vašega serca pretresti? Potem se je ozerl v nebesa in je klical k Gosp. Jezusu: „poglej svojo lastno prečešeno kri, ter se usmili! Ne glej na to, s čimur bi Te rad potolažil ubog grešnik, kakoršen sem jaz!“

Plemenitnik stermé gleda in posluša? Kar neprevidoma pa — premagan s toliko ljubeznivo gorečnostjo svetnikovo — se mu sklone k nogam, ga prosi, da najjenja z bičanjem, obljubi se poboljšati, in je bil mož beseda. Živel je naslednjič silno bogoljubno in pobožno. — Ali bi ne mogel tudi ti, kristjan, saj nekoliko po izgledu sv. Janeza K. in sv. Frančiška Ksav. storiti za poboljšanje kacega grešnika? Glej in pomisli, koliko smertnih grehov se samo v tem mestu vsak dan stori, kolikokrat se Kristus križa! Ako greš po mestu, po potih, zlasti o večernih časih, ali jih ne boš vidil in srečeval taci, katerih obnašanje kaže, da so v smertnem grehu in zreli za pogubljenje? Ako drugoga ne moreš, saj v cerkev stopiš lahko, ali pa doma goreče moliš za spreobrnjenje tega ali unega grešnika, ali jih priporočuješ Jezusovemu presv. Sercu itd. v molitev za spreobrnjenje. Pomisli mesto, ali sploh kraj z več tisuči prebivavcev, ako bi se naglo pogreznilo in jih veliko umerlo z naglo smertjo: kdo vé, koliko izmed teh bi bilo pogubljenih! Kogar nič ne peče nesreča njegovega bližnjega, ta ni dober kristjan!

Bog sam nam daje izgled, kako je treba grešnike k pokori buditi, poslužuje se sam naj bolj raznoterih pomočkov, da bi grešnika presunil, njegovo terdo voljo k poboljšanju nagnil, omečil. Kakor je sv. Janez K. pri svojih poljskih delih imel zmeraj njih višji pomen pred očmi, tako božja previdnost dostikrat čisto natorne in navadne reči in dogodbe obrača človeškim otrokom v zveličanje. V nekem kraju je bil zbolel mlad vradnik in zdravil ga je mlad zdravnik, pa oba sta bila človeka brez žive vere in daleč od Boga. Kmali potem pa bolnik, ki je ležal v nekem kotu (svitloba mu je namreč bila škodljiva) zasliši tihi glas:

„Dans si živ, spreoberni dansi se:
Jutri utegne bit' drugač že vse!“

Te besede sliši večkrat in tudi še druge; pa družih ni mogel razločiti, te pa so se mu živo v serce vsadile.

Njegov prijatelj, mladi zdravnik, ga zopet obiše, poskusi žilo in praša, kako mu je. Bolnik prijatelja dolgo gleda, mu pové stan svoje bolezni, potem pa oči vanj z vso živostjo vpre in mu pové, kaj da je ravnokar slišal: „Dans si živ, spreoberni dansi se — Jutri utegne bit' drugač že vse!“ — „Kaj ti je?“ reče zdravnik, „vročica je pojenjala in žila bije veliko bolj mirno, drugač bi mislil, da se mešaš?“ Bolnik mu pripoveduje, kakošna sprememba se je zgodila v njegovi duši in tudi njemu živo na serce govori (za poboljšanje) ter sklene z besedami: „Dans si živ, spreoberni dansi se!“ — Nejevoljen ga zdravnik zapusti, ne more pa iz spomina

izbrisati presunljivega pogleda in resnobnih besed svojega prijatelja. Kmali ga zopet obiše, ga najde veliko bolj zdravega, mirnega, pa tudi popolnoma spremenjenega na duši in v srcu, zapustila ga je bila prejšnja veternost in milost božja je delala v njegovem srcu. Kar je pa kaj prav posebnega, tudi njegov prijatelj, mladi zdravnik, je poslušal glas Božji, ki mu je prihajal iz ust njegovega prijatelja. Bila sta zapustila pot nejeverstva in lahkomišljenosti dva mlada prijatelja.

Čudne pa so pota Božje. Primerilo se je bilo namreč, da tisti dan, ko je bila bolnikova postelja v mračni kót pomaknjena, je bil kaznovan in v kot postavljen na drugi strani zidu sin osebenika v sosednjem stanovanju, ker se ni bil naučil svoje naloge, neke pesmi, ktera se je začnjal z omenjenimi besedami: „Danes si živ, spreobniti dansi se — Jutri utegne bit' drugač že vse!“ Oče tedaj ga je postavil v tisti kot, moral se je učiti in tolikrat nalogo ponavljati, da mu je v glavi ostala. Tako je zamogel bolnik besede slišati, samo tiste razločiti, in ravno tolikrat, kolikorkrat je bilo zadosti za spreobnjenje njegovo in njegovega prijatelja. Oba prijatelja sta od tistih dob živela po zapovedih božjih in sta veliko dobrega delala v svoje zveličanje in v prid svojega bližnjega. (Missionsbl.) Človek ne vé, kdaj njegovo opominjanje in njegova molitev za grešnike obrodi doželjenega sadu; zato nikoli ne opustimo delati in moliti za pobožšanje in spreobnjenje grešnikov!

Tako je delal velik sv. Janez K. Njemu je bil Jezus vse, da bi mu prav služil, in grešniki, bi djal vse, da bi jih k Jezusu spreobniti. On pozabi sam sebe, vidi, vé in oznanjuje le Jezusa. Njegovo govorjenje je: „Jezus pride, pripravljajte mu pot in dajte pokoro, dajte se kerstiti! Lejte Jagnje Božje, ki grehe sveta odjemlje.“

Hude kazni je sv. Janez K. žugal tistim, kateri bi se ne hotli spreobniti in pregréh zapustiti. Lejte, je klical, sekira je na drevo že nastavljena; vsako drevo, katero ne rodi dobrega sadu, bo posekano in v ogenj verženo! Vevnico ima Gospod v roki, pšenico bo spravljal v svoje žitnice: ljuliko pa bo žgal z večnim ognjem! Da se jih je moglo veliko ob Jordanu spreobniti, ni dvomiti, ker pozneje ni besede, da bi jih bile zadele take splošne velike šibe, kakor so Jeruzalem; znano je namreč, kako se je godilo Jeruzalemu z njegovimi farizeji in z ljudstvom, ki je kričalo zoper Jezusa: „Križaj ga!“ kakor tudi, da je Herod s Herodijado storil strašen konec.

Tako pa se godi še vselej, za pregrehami prihajajo hude šibe: z močo, s sušo, s hudo uro, z ognjem, s slabimi letinami, s kolero, z vojskami in zgubo sinov na vojski, z naglo neprevideno smertjo in z mnogimi šibami tepe Bog nehvaležne in zagrešene ljudstva — v posameznem in obširnem. Praznikov nedelj nočejo posvečevati, in lejte: celo hišo čez kaj časa zadene uboštvo, ali pride bolezen v hišo in povzije v malo tednih dobiček od skrunjenih dni Gospodovih, kar se je pridobilo celo leto, ali od več let; ali pa uzame Bog s smertjo naj ljubši, naj potrebniši osebo v hiši.

V petem stoletju je sv. Severin pridigal in ljudi k pokori budil po sedanjem Gornjo-Avstrijskem, Solnograškem, Koroškem in Štajarskem. Ljudje so bili silno razuzdani in Severinovo klicanje k pokori je le malo zdalo. Bilo je na Gornje-Avstrijskem. Severin jim napové zaslužene šibe in jih zapusti in gre dalje. Toda kmali so pritegnile šibe. Divji Huni so premagali teržič Asturis (sedanji Korneuburg) in so vse nečiste in razuzdane prebivavce pomorili. Sv. Severin jim je jezo Božjo bil napovedal, in ravno spolnjenje te

prerokbe in mnogi čudeži, ki jih je delal, so razširili slovez njegovega imena in ljudje so se pričeli pobožševati in pokoriti. In prav tiste, ki so se spreobnili, je Bog obvaroval, premagali so svoje sovražnike in bili so prečudno rešeni.

Prebivavce mesta Faviana (sedanjega Dunaja) je bila zadela prehuda lakota. Reke so bile zamerzile in žita niso mogli dobivati. Slišali so pa, kolike čuda dela sv. Severin in so ga prosili, naj jih obiše in jim pomaga v tej veliki sili. Sveti mož res pride, in ker so ga poslušali in pokoro delali, je Boga prosil za pomoč, in glej! proti vsemu pričakovanju se je razrešil led na rekah Donovi in Emsi, priplovalo je veliko ladij z žitom ter je bilo mesto obilno oskerbljeno.

Tedaj pobožšati se je treba, potlej Bog usliši, če tudi bi se imel čudež zgoditi. Pobožšanje mora splošno biti. Kako pa bomo od Boga splošne in izdatne pomoči pričakovali, ako eni tudi s procesijami in na božjih potih lepega vremena prosijo, drugi pa nadaljevajo nedelje z očitnim prodajanjem in hlapčevskimi deli skruniti? Kako bo Bog šibe prizanesel, ako eni sicer cerkve napolnujejo in usmiljenja prosijo; drugi pa napolnujejo gostilnice in kerčme z razuzdanostmi, napolnujejo pota, sprehajališa in vsaktere kraje s pohujšanjem. Kako bo Bog uslišal, ako eni od opojljivih pijač v glavi zmešani po ulicah očitno preklinjajo, ko drugi po cerkvah ali pa doma o večernem mraku rožni venec molijo? O mestu Ninivah se bere, da se je bilo celo mesto spreobniti, ko jih je prerok svaril in opominjal; v sv. pismu se nam kliče: „Iz celega serca se spreobnite!“ Bog nas opominja: „Danes ko zaslišite Gospodov glas, ne vterdite [svojih] src!“ Bogata vdova Prokla ob času sv. Severina je med lakoto imela žito nasuto in zaperto, ne da bi ga bila dajala stradajočim. Sv. Severin jo sreča očitno na cesti in jo posvari: „Ti si plemenitega stanu, si kristjana, pa se daš lakomnosti gospodovati! Še zamoreš šibi oditi, ako žito med uboge razdeliš.“ Vdova se je skesala, in storila je, kakor je svetnik rekel; tako se je rešila. Človek tedaj mora precej poslušati božji glas, ki ga k pokori kliče. Zato je sv. Janez K. tako nezmerno hitel k pokori klicati in nič ni terpel, da bi se kdo obotavljal in mudil, zakaj kdor odlaša pokoro delati, je nikoli ne bode delal: „danes, ko si slišal Gospodov glas, ne vterdi svojega serca!“ (Ps. 94.)

Svetloba — luč.

(Dalje.)

Zivljenje je bilo luč ljudem.“
(lv. 1, 4.)

Slovani ljubijo svetlobo in beli dan. Že ko pogani so častili svetle božanstva (malike), kakor sta bila Svarog (svetli bog) in Kres. Solnce in ogenj sta bila po njih nazorih sinova Svarogova. Solnce se je tudi imenovalo „Dažbog“, t. j. ki da bogastvo, in Svarožič, t. j. sin Svarogov. „Svetovit je nekim razlagavcem „sveta luč“, drugim pa svetli, jasni, močni zrak. „Vesna“ (kor. vas = svetlo) boginja (malikinja) lepe spomladi. „Deva zlatovlasa“ isto tako božanstvo krasne spomladi itd. O tem zamore umen čitatelj bolj obširno in temeljito se podučiti v knjigah naših slovstvenih učenjakov. V narodnih pripovedkah, basnih, pesmih, šegah se nahajajo tu pa tam razvalinski sledovi tega nekdanjega poganskoverskega poslopja, — terske staroslovanske lipe. Kolika radost navdaja staro in mlado o Kresu! Ognji po gričih in hribovih, ukanje, prepevanje, pokaenje, priterkovanje (tékljanje) z zvonovi, — vse to mora človeka presuniti, ako ni kamnitega serca. Še dolgo časa

po sv. Ivanu (Kresu) se videvajo venci in šopki poletnih cvetlic na kmečkih hišah, zlasti kjer bivajo poštene slovenske kresnice, ki so na kresni večer, po stari navadi, pripele kresnice (ivanščice = *chrysanthemum*), lilije in druge cvetke na „kolono“, na okna, na streho stanovanj.

Komu na čast vse to proslavljanje? No, kedaj je o Kresu bil veliki praznik, poganskim Slovanom solnčni praznik, a potem, ko je zasvetila luč svete vere tudi med slovanski rod, pa proslavljanje in godovanje sv. Ivana (Janeza Kerstnika). O tem pa pravi sv. evangelij: „On ni bil luč, temuč da bi pričeval od Luči“ (Iv. 1, 8). „Bila je prava Luč.“

Neizmerno, skrivnostno je kraljestvo luči in svetlobe. Od male kresnice, ki z merzlo svetlobo merli v travi, do velikansko veličanskega solca — kolik silni razloček je! Pa le eden je „Oče luči, pri katerem ni spremembe, ali osenčanja obrnitve“ (Jak. 1, 17). Veše, ki se včasih prikažejo na močvirnih tléh, hitro zginejo; male kresnice ravno zato se tako imenujejo, ker le o kresu se javljajo in kmalo jih mraz umori; ogenj gorí le toliko, dokler je kaj gorljive tvarine; isto tako skrivnostna električna luč, ki liki vzhajajoče zarije ima sedaj nastopiti na svetno pozorišče in človeškim otrokom služiti s čudno svetlobo in toploto. Pride celo tisti čas, da otemni največi, najsvetlejši, neusahljivi studenec luči za našo zemljo: „solnce bo otemnelo“ (Mat. 24, 29). Resnično o vsej vedni telesni svetlobi smemo reči, kakor poje isterska narodna pesmica:

Tužna moja mladost
Vsaki dan na manje,
Kakor travica, ki se serpom žanje,
O Kresu v letu, na Ivanje;
Serpom žanje, s koso pokosí.
(Zjutro cvete, zvečer oveni.)

Nekemu starosti v Podolji so poslali zlahtiči iz Poljskega voščeno svečo v dar, in posel, ki jo je nesel imel je naročeno, da naj pri izročitvi sveče reče: „Prejmi luč iz te sveče!“ Starosta je koj umel, kaj pomeni to, bi reč, brezpotrebno naročilo. Sprejemši svečo jo razlomi in notri najde pismo, katero mu je natanko povedalo, kako se ima ravnati po načertih prijateljev. To ga je razsvetlilo. Da bi svečo le prižgal bil, bi v njegovi glavi tema ostala, ko pa jo je razlomil, dobil je dušno svetlobo. To je lepa podoba, da tudi mi imamo skozi luščino vidnih stvari z mučnim premišljevanjem prodreti do svetlega jedra Božjega in človeškega duha. Telesnemu očesu vidna svetloba je kakor neka sveča, nam od Boga poslana, in v tej sveči je žareče živo pismo Božje, pisano od persta božjega, da prebirajoči to pismo, se kakor po lestvah zmiraj više popenjamo do Njega, ki v nedosegljivi luči in svetlobi prebiva. Malo svetlobe daje truhlovina, gnijoči les, ne more teme razsvetliti; veše nad močvirjem se razperše in gorje potniku, ako za njimi gre, zabrede, se vdere in pogreza, zapade neizogibljivi smerti v naročje. Temne noči so si razsvetljevali v starih časih že z ognjem, ki so si ga pripravljali dergajoč les ob les; drugod do novejših časov s kresilnim kamnom, sedaj že po celem svetu rabijo žigice (žveplenice). Za svetilnice se rabijo razne tolšče: iz živalstva loj, iz rastline olje in vosk, iz rudništva kamenoolje (petrolje) in plin (gaz), in v naj novejšem času elektrika. Pa vse te luči zginejo, ko se prikaže čarobno žareče, zlato solnce. Tako je duševna tema malikovstva pokrivala poganske narode v starem veku, in vlada še dandanes po mnogih krajih. „Zakaj tema pokriva zemljo in mrak ljudstva“ (Iz. 60, 2). Prirojeno pa je človeku, da hrepeni po vidni (telesni) in nevidni (dušni) svetlobi. Mislili so nekteri, da bi veše bile prava luč, kateri so na najnižji stopinji omike, častili mertvo

grudo, kamenje, živali in velike drevesa, ter se jim klanjali. V taki egiptovski temi dušni so tudi novosegnji pogani, ki učé, da je človek v teku mnogo tisoč lét iz kake opice se razvil v dvenogato razumno žival, imenovano človek. Da deneš vse milijone tistih svetlih červov, ki jim pravimo kresnice, na en kup, ne bodo užgali niti ene iskricice ognja ne. Červojedno truhlovino imajo za pravo svetilnico v temi življenja vsi, „katerim je njih bog trebuh“ (Filip. 3, 19). Tudi „lakomnik je malikovavec“ (Efež. 5, 5), ki časti „zlato tele.“ O takih nas svarí veliki apostelj: „Ne bodite torej njih deležniki! Bili ste namreč nekđaj temà, zdaj pa svetloba v Gospodu: kakor svetlobe otroci živite“ (Ef. 5, 7—8).

(Dalje prih.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Iz Ljubljane. († *Kanonik Kramar.*) Pretekli ponedeljek, 30. rožnika, malo po 1 popoldne so umerli prečastitljivi gosp. Frančišk Ks. v. Kramar, kanonik stolne cerkve, konzist. svetnik, zlatomašnik, predsednik duhovnega podpornega društva, bivši sem. vodja, generalvikar, deželni poslanec itd. V svoji veliki starosti (roj. 1800) so bili prečast. gosp. hudo opešali, vsled mertuda tudi glas skor čisto zgubili in so bolni ležali kako pol drugo leto, ter so bili tačas pogosto doma obhajani, dolgo časa iz pobožnosti, poslednje mesce večkrat tudi kakor za popotnico, in prejeli so vse zakramente in pomočke za umirajoče. Večkrat so jih prijatelji obiskavali v njih bolezni. Nekaj tednov pred svojo smertjo so jih bili obiskali tudi ranjki knez in škof Janez Krizostom. V bolezni, ktera je bila zlasti na zadnje zaradi oteklina in sèn silno huda, so gospod skazovali nezmerno poterpežljivost; posmehljevali so se prijateljskim obiskovalcem in nikoli ni bilo nepotpežljivega glasú iz njihovih ust. Znani so bili ranjki na daljno in široko v svojem življenju kakor skoz in skoz poštenjak in pravičen mož; umerli so kakor svetnik.

V poslednji volji so se spominjali cerkev in ubožnih, koder so služili dobrotnih naprav, svoje sorodovine poskerbeli za svojo lastno dušo itd., splošni dedič je čast. gosp. poslanec in benef. Karol Klun. Prelépi pokop je bil v sredo, 2. t. m., ob petih popoldne. Pokopovali so milostni prošt g. Jož. Zupan, veliko gg. duhovnov je bilo tudi z dežele, posebno mnogi gg. dekaní. Govorjenje je bilo včasí poprej, da bojo počivali v Stari Loki, kje v cerkvi, ktero so zidali, pa v oporoki ni bilo nič tega, torej počivajo pri sv. Krištofu v Ljubljani. Ss. maše so se opravljale za nje v ponedeljek in torek. Sv. maša slovesna in z biljami bo v ponedeljek, 7. jul. ob osmih.

Rojeni so bili ranjki v Dolenjevaški fari pri Ribnici 16. nov. 1800, posvečeni 1826; postali kaplan v Št. Jerneji 1827; stolni kaplan v Ljubljani 1831; župnik v Loškem potoku 1833; dekan v Postojni 1843; dekan v Stari Loki 1847; kanonik in (do 1873) semeniški vodja v Ljubljani 1867; o vesoljnem cerkvenem zboru 1870 ob enem generalvikar, ko so bili škof Vidmar v Rimu; 1877 deželni poslanec za loški, kranjski, terziški okraj. Zraven zvestega spolnovanja poklicnih dolžnost je bilo značaju ranjcega lastno: vedno kaj velicega delati v občno korist; prenavljali so farne cerkve in družnice, duhovske hiše itd., v Stari Loki so zidali zalo cerkev, da je malo enacih, ljubljanska hiralnica sv. Jožefa ima zlasti njim zahvaliti svoj začetek, in tako tudi duhovsko podporno društvo ljublj. škofije, kteremu so bili predsednik do konca, če tudi se zadnji čas niso mogli več osebno vdeleževati. O preblagem ranjkem po vsi pravici veljajo besede:

Njegov spomin bode v blagru.

V tihi kamriol.

(Poslovenjena.)

Jaz vem za tiho kamrico
Na Božjem svetu krasnem,
Večkrat in rad zaprem se v njo,
In sem vesel v zlu časnem.

Če mi Očeta je ljubo
Za milosti prositi,
Zaprem se v sladko kamrico,
Tu skrito znam moliti.

Če hudo v serce je prišlo,
Ter dušni mir kalilo,
Bežim jokaje v kamrico,
Dokler bi se zvedrilo.

Če pa serce mi radostno
Do dna se je soglelo,
Spet hajdi v mirno kamrico,
Tu pojem si veselo.

Je zunaj burno in hladno,
So blizo skerb, težave,
Hitim spet v mirno kamrico,
Tu vir je sreče prave.

In ko že mi bo klenkalo,
Smert hoče me sprejeti,
Podám se v milo kamrico,
Tu mislim srečno umreti.

Ali poznaš to kamrico,
Vso mirno, brez britkosti?
Napravi' mi je Oče jo
V Sinu Serca sladkosti.

Zakaj si sam in žalostno
Preplakaš dalje čase?
Z menoj — pribeži v kamrico,
Zdravilo najdeš za-se.

Brojanski.

Razgled po svetu.

Prusko. Nemški cesar je 9. rožnika o vkladnji temeljnega kamna k novi državni zbornici med drugim povdarjal, rekši: „Naj delo, ki se bo godilo v tej hiši, bode posvečeno zgoli redu, svobodi, pravici in enaki ljubezni za vse verste prebivavstva; naj zunanji in notranji mir spremlja stavljenje tega poslopja...“ Lepe besede, ktere pa djanja ovračajo, ker kulturna borba ali trenje katoličanstva se še vedno nadaljuje na Pruskem. Ako duhoven hoče duhovske opravila zverševati, mora od vlade imeti nekaj „dispens“, privoljenje, kakoršno se pa zlasti takim odreka, ki niso doma študirali. (Take „dispense“ so judje zahtevali od apostelnov, da naj se z njim skažejo; aposteljni so pa rekli, da jim je Kristus dal „dispens“ in zapovedal pridigati.) Eden tistih duhovnov, ki so študirali na Tirolskem in torej „dispensa“ ne dobé, je v nekem mesticu pomagal pri duhovskih opravilih, dobil je pa prusašk ukaz, da se mora vsih duhovskih opravil zderžati, če ne, ga bojo ovadili in kaznovali! In koliko silno veliko število duhovnij je brez duhovnih pastirjev pri taki prusaški „svobodi“ in „enaki ljubezni za vse verste prebivavcev“?

Na Pruskem so dovršene volitve v neki novi državni svet. To ima blezo biti svet, ki naj vladi pomaga k pripravljajanju novih postav, ktere se imajo snovati. Izvoljena sta v ta svet tudi dva škofa, ermlandski in fuldski, in tudi glasoviti katoliški poslanec baron Schorlemer-Alst. Morda to pomeni boj kulturoborbi, pravi

eden listov. Toda katoličanov v tem svetu je tako malo da zginjajo.

Zopet Belgija. Kadar kaka država zavozi pod pot, pa se zopet dviga, je vse na tem ležeče, da pridejo pravi katoliški možje na čelo. S polovičarji, ali še manj kot polovičarji, ni nič! Pri civilstvu, pri vojaštvu in povsod morajo na čelu biti možje, ki so sami katoličani in poštenjaki v djanji, ne le v besedi. Kdor vere sam ne spolnuje, taki tudi drugim ne bo k temu pomagal. Tako kaže zdaj v Belgiji, da dobi dežela zares katoliško vlado. Na čelu ministerstva je Malon, o katerem pravi „Dülmenski Missionsblatt“, da je vse skozi katolišk mož, in da tudi drugi ministri so v naj boljšem glasu, ter ministri prav po volji katoliškega prebivavstva. Njihova naloga pa ne bo lahka, ker brezvestni framasoni so napravili veliko razdjanje; zapravljali so državne prihodke za šole, ki zdaj stojé prazne, ker v brezverske jame katoličani niso hotli otrok pošiljati; zvišali so vojne bremena, davke, colc; volivno pravico so v škodo katoličanov trikrat skercili (in vender so sami propadli); in še po družih potih so državo v propast dervili. Z edinostjo in poštenim ravnanjem pa bojo konservativni možje deželi zopet kviško pomagali in se ohranili, nad čimur tudi prostomišljaki več ne dvomijo. Že je novo ministerstvo razrešilo tudi gosposko zbornico (senat), ktere večina nasprotuje državni zbornici in postavljene so nove volitve v začetek mesca julija. Poročevalec pristavlja: „Bog daj, da enaka osoda, kakor v Belgiji, liberalnemu rodu in framasonstvu dojde tudi po družih deželah.“ Zgodilo se bode gotovo prej ali pozneje, ker krivica in pregreha ima povsod isti konec.

Kolero so Francozi zanesli v Evropo iz Tonkinga. Tako se zdaj glasi. Najberže pa so jo francoski liberaluhi doma izcimili s svojimi pregrehami in preganjanjem sv. vere. Zdaj že precej kosí in ljudje se jo neznanško bojé, mnogi iz Francoskega na vse kraje bežé. Kteri pa je naj boljši pomoček proti koleri?

Odgovor: Dobra vest. Kako se ta doseže, je vsakemu znano.

Bratovske zadeve.

V molitev priporočeni:

Na milostne priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog do brotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanja in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanje in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. To bodi pred vsim drugim priporočeno v brat. molitev. — Nevarno bolan mladeneč za zdravje, če je Božja volja. — Sestra priporoča brata v bratovsko molitev N. lj. G. presv. Serca Jezusovega in sv. Jožefu, da bi dobil delo za pošten živež, in da bi ga Bog po pravi poti vodil v zveličanje. Uslišanje se naznani. — Neka oseba, kteri nasprotnik žuga premoženje uzeti, da bi reč po pravici iztekla na priprošnje N. lj. G. presv. Serca. Uslišanje se naznani. — Sestra priporoča dva brata, ki v sovraštvu živita, v bratovsko molitev, za spravo na priprošnje N. lj. G. in sv. Jožefa. Uslišanje se naznani. — Zlo bolan človek, kteremu raznotere zdravila niso pomagale, z zaupanjem prosi pomoči od N. lj. G. presv. Serca. Ako uslišanje doseže, bode zahvalo razglasil po Dan. — Tisti, ki so ta teden smertno grešili ter imajo pogubljenje zasluženno, da bi sv. spovedi ne odlašali. — Sestra priporoča v bratovsko molitev svojega brezvernega brata in sestro. — Društveni molitvi se priporočajo važne volitve. — Prav priserčno se priporočuje vsem udom te bratovšine, da bi na priprošnje N. lj. G. presv. Serca, sv. Antona in sv. Frančiška

srečno in naglo se rešila že dolgo časa zavlečena in zelo zaželeno telesna zadeva. Uslišanje in zahvalo hočem ob svojem času očitno naznaniti. — Že dve leti v nogah prav hudo bolna za pomoč.

Zahvala.

Po priprošnji N. lj. G. presv. Serca je prejela Marija P. veliko pomoč v silni stiski, ter preserčno zahvalo očitno naznanja.

Koledar za prihodnji teden:

7. mal. serpana. S. Bonifacij. — 8. S. Elizabeta vd. — 9. S. Brikcij. — 10. S. Amalija. — 11. S. Pij I. p. — 12. Ss. Mohor in Fortunat, deželna varha. — 13. Šesta nedelja po Bink. S. Marjeta.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Milgsp. prošt dr. Ant. Jarc so izvoljeni za skupnega predsednika obeh Vinc. konferenc namesto ranjc. kan. J. Gogala; preč. g. kan. A. Zamejic za predsednika šenklaške, preč. g. mestni župnik Jan. Rozman pa za predsednika šentjakopske konf.

V škofji Loki v uršil. samostanu je 27. rožnika umerla čast. S. Angela Šolar, sestra r. šolskega nadzornika Iv. Šolarja. Bog ji daj večni mir.

K letošnjim jubilarantom.*) Da se število leta 1834 posvečenih mašnikov (jubilarantov) spopolni in bralcem „Zg. Dan.“ prijavi, naj opozorjen po blagem prijatelju naznanim še 2 v „Zg. Dan.“ izpuščena jubilarja, ki sta čast. gg.: Gasperlin Gaspar, Pečar Janez, posvečena 27. jul. 1834.

G. Leopold Tratnik, pasar v Ljubljani, naslednik Schreinerjev, je te dni izdelal kaj krasno, veliko svetilnico v čistem romanskem slogu za dekanijsko — župnijsko cerkev Semič. Delo je mojstersko in cena ne prenapeta.

Zlati ključ za srečne volitve. Na svitlo dal in založil Filip Haderlap, v Celovcu 1884. — Knjižica (38 str.) se čvrsto poganja za pravice slovenskega naroda, posebej na Koroškem, po glasilu: „Vse za vero, dom, cesarja.“

Avstralski škofje, kakor ameriški, tudi namerjajo okrajni cerkveni zbor sklicati, in sicer l. 1886. Predsednik od sv. Očeta odločen bo novoizvoljeni Sidnejski nadškof msgr. Moran.

Duhovske spremembe.

V Ljubljanski škofiji. Čast. g. M. Pintar gre s Čateža za duh. pom. v Radeče. — Škofijska duhovnija Šmartinska pri Kr. je razpis. do 7. vel. serp. — Preč. Ž. Bohinec, konzist. svetnik in pregl. cerkv. pošt. v pomanjkanji duhovnov je šel za zdaj za duh. pom. v predmestno Ternovsko faro. — Čast. g. Jan. Podboj, duh. pom. v Slavini, gre za ekspoz. v Št. Peter pri Slav.; čast. g. Al. Jerše s Trate v Ternovo na Notr.; čast. g. J. Strupi z Radeč v Slavino.

V Terzaški škofiji. Č. g. Fr. Repič je postal kapelan v Borutu; č. g. J. Kraljič, koop. v Pazinu, bode opravljal župnijo Kozljaško; č. g. Mat. Gerškovič, koop. v Moščenicah, gre za koop. in benef. v Volosko. Čč. gg. novoposvečenci so nastavljeni v duh. pastirstvo: Jož. Kompare v Pičin, Kar. Miklavčič v Pazin, Jan. Mlakar v Moščenice. Administr. v Kastvi č. g. Mih. Laginja se verne v Zvonec. Razpisana je

*) Prav hvaležni za opom. č. g. St.; pozdravljeni! (Vr.)

ena kanoniških prebend pri katedr. kapiteljnu v Terstu do 15. julija. Umerl je (razun že imenovanega g. Fr. Pogorelca) č. g. Fr. Logar, župnik v Beršecu. R. I. P.

Dobrotni darovi.

Za študentovsko kuhinjo: Čast. g. dekan M. Kožuh 5 gld. — Čast. g. kapl. Avg. Turk 3 gld. — Čast. g. kat. Sim. Zupan 1 gld. — Neimenovan dobitnik 1 gld. — Čast. g. župnik Fr. Eržen 1 gld. — Neimenovan 10 gld. — J. M. 1 gld.

Za cerkev Jezusovega presv. Serca: Po preč. g. kan. Jan. Vovku 20 gld. in 1 souvraine-d'or v zlatu. — Po preč. g. dek. M. Kožuhu 4 gld. 40 kr. — Šmarijska dekanijska po preč. g. dek. Andr. Drobnič 30 gld. (za srečke). — Neimenovan 15 gld. — XL $\frac{1}{2}$ = 70 kr. — M. K. 1 ces. cekin.

Za sveto Detinstvo: Neimenov. 1 gld. — Čast. g. Fr. Dolinar, župnik v Horjulu, 10 gld. — G. J. Tavčar v Lešah 5 gld. — Čast. g. admin. J. Novak 11 gld. — Čast. g. Ant. Tramte, duh. pomočnik v Dobropoljih, 26 gld. — Čast. g. Simon. Zupan, nunski kat. v Loki, 35 gld. — Čast. g. M. Narobe 1 gld. — Iz Boh. Bistrice 1 gld. — Čast. g. Jan. Šega, duh. pomočnik v Kostanjevici, 17 gld. 76 kr.

Za sv. Očeta: Šmarijska fara po preč. g. dekanu 19 gld. — Čast. g. admin. Jan. Novak 10 gld. — Neimenovan 1 souvraine-d'or. — Z Rudnika po čast. g. župniku 16 gld. — Od Kovorske fare 3 gld. 20 kr. po čast. g. župniku. — Spodnja Idrija po čast. g. župniku 8 gld. — Po čast. g. župniku M. Narobe-tu 5 gld 15 kr. — Stara Loka po pr. g. dek. M. Kožuhu 45 gld. — Iz Reteč nabirke 10 gld. po preč. g. župniku Št. Šrancu. — Iz Št. Jerneja zbirke po čast. g. J. E. Vovku 10 gld. — Za zvonove v novi stoljni cerkvi Sarajevski v Bosni: Čast. g. župnik M. Narobe 4 gld. — Čast. g. kat. Iv. Juvan 5 gld.

Za bratovščino Naše ljube Gospé presv. Serca: Iz Boh. Bistrice 1 gld. — Jan. Koblar 50 kr. — Jera K. 50 kr. — Čast. g. Sim. Zupan 1 gld. 60 kr.

Za bratovščino Jezusovega presv. Serca: Iz Boh. Bistrice 1 gld. — G. L. Ravnik 1 gld.

Za varhe Božjega groba: Šmarijska 3 gld. 13 kr.; Kerška 7 gld.; Zagraška 6 gld.; Zatiška 3 gld.; Št. Jurijška 3 gld.; in Kopanjska župnija 2 gld. 50 kr.

Za opravo ubožnih cerkev: Iz Radeč pod Korenom 4 gld. 80 kr. — Iz Gorič 24 gld. 20 kr. — Iz Terstenika 20 gld. 25 kr. — Helena Velkaverh 1 gld. — Iz Špitaliča 38 gld. — Iz Vinice 19 gld. 55 kr. — Po r. g. učit. Jož. Kaušek-u 5 gld. — Iz Kostanjevice 4 gld. 3 kr. — Iz Tunjic 20 gld. 40 kr. — Iz Breznice 15 gld. — Iz Javora pri Zalogu 6 gld. 80 kr. — S Police 8 gld. 20 kr. — Iz Sostrega 23 gld. 60 kr. — Iz Studenca 12 gld. — Čč. gg. Bogoslovci 10 gld. — Iz Železnikov 13 gld. — Iz Dolenje Vasi 12 gld. 40 kr. — Iz Cirknice 3 gld. 40 kr. — Iz Toplic 11 gld. 80 kr. — Iz Predoselj 18 gld.

Za afrikanški misijon: Neimenov. 1 gld. — Čast. g. admin. Jan. Novak 4 gld. — Marija Čemožan 1 gld.

V dober namen: Čast. g. admin. Jan. Novak 15 gld.

Pogovori z gg. dopisovalci.

G. E—n na Z.: Vse vravnano. Hvala in pozdrav. — G. — l — Rp.: Prav razveselili; Bog plati! — G. F.: Zastr. Cvetn. ostane „ad Notam, če bo kaj moč. 1000krat!“ G. Š. v T.: Nam je žal preterganje, pa bojimo se reči: *altra volta*.”